

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomana a soudkyň JUDr. Renáty Zimové a Mgr. Markéty Jiráskové ve věci žalobce **O. D.**, narozeného xxx, bytem xxx, xxx, zastoupeného Mgr. Petrem Hulánem, advokátem se sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1, proti žalované **České republice – Ministerstvu spravedlnosti**, IČO 000 25 429, se sídlem Vyšehradská 427/16, 128 00 Praha 2, jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO 697 97 111, se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2, **o zaplacení 5 584 198 Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. 8. 2016, č.j. 28C 257/2015-357

takto:

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku IV. **potvrzuje**.
- II.** Ve výroku VI. se rozsudek **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 23 350 Kč s 8,05 % úrokem z prodlení ročně z této částky od 10. 10. 2015 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci rozsudku, ohledně částky 5 119 376 Kč s příslušenstvím se **potvrzuje**.
- III.** Žalovaná je **povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 48 043,20 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Hulána, advokáta.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zastavil řízení co do částky 346 972 Kč (výrok I.), uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 13 000 Kč s 8,05 % úrokem z prodlení ročně od 10. 10. 2015 do zaplacení (výrok II.), uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 9 500 Kč s 8,05 % úrokem z prodlení ročně od 10. 10. 2015 do zaplacení (výrok III.), uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 72 000 Kč s 8,05 % úrokem z prodlení ročně od 10. 10. 2015 do zaplacení (výrok IV.), uložil žalované povinnost zaplatit žalobci úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 10. 10. 2015 do 7. 1. 2016 z částky 346 972 Kč (výrok V.), zamítl žalobu s návrhem, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobci částku ve výši 5 142 726 Kč s příslušenstvím (výrok VI.) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 38 827 Kč k rukám jeho právního zástupce Mgr. Petra Hulána, advokáta, do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok VII.).

Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobce po žalované domáhal náhrady škody a nemajetkové újmy v celkové výši 5 584 198 Kč, která mu vznikla v důsledku nezákonného trestního řízení vedeného nejprve u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 2T 6/2012 a následně u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1T 5/2012. Usnesením Policie České republiky – Obvodního ředitelství Praha I, SKPV ze dne 7. 3. 2011 bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), c) trestního zákoníku spáchaného ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku. Žalobci vznikla škoda ve výši 320 198 Kč představující vynaložené náklady na obhajobu zvoleným právním zástupcem Mgr. Petrem Hulánem. Na náhradě nemajetkové újmy způsobené nezákonně vedeným trestním stíháním požadoval žalobce 5 000 000 Kč, a to za zásah do práva na čest, důstojnost, rodinný život, narušení postavení ve společnosti a zásah do podnikatelské sféry. V důsledku nezákonně vykonané vazby po dobu 38 dní žalobce požadoval 114 000 Kč. Za nepřiměřenou délku trestního řízení požadoval 150 000 Kč.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že proti žalobci bylo dne 7. 3. 2011 zahájeno trestní stíhání pro trestný čin znásilnění spáchaný ve spolupachatelství. V souvislosti s trestním stíháním byl žalobce vzat do vazby, ve které byl celkem 38 dní. Následně byl žalobce rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 22. 8. 2014, sp. zn. 1T 5/2012 obžaloby zproštěn podle § 226 písm. a) trestního řádu. Žalobce si v souvislosti s trestním stíháním zvolil právního zástupce Mgr. Petra Hulána. Žalovaná zaplatila žalobci na náhradě nákladů obhajoby 230 472 Kč. U sporných úkonů právní služby právní zástupce žalobce vykonal tyto úkony právní služby: právní porady s klientem ve dnech 11. 5. 2011, 2. 6. 2011, 7. 6. 2011, 16. 6. 2011, 27. 6. 2011, 29. 6. 2011, 19. 7. 2011, 22. 7. 2011, 27. 7. 2011, 10. 8. 2011, 11. 8. 2011, 5. 9. 2011, 16. 11. 2011, 2. 12. 2011, 23. 2. 2012, 24. 4. 2012, 13. 6. 2012. Dále právní zástupce žalobce učinil podání ze dne 16. 3. 2011, ze dne 7. 4. 2011 (žádost o propuštění z vazby), písemné podání ze dne 16. 3. 2011 (záruka za náhradu vazby) a ze dne 28. 3. 2011 (záruka za náhradu vazby). Hlavní líčení konané dne 30. 8. 2012 se konalo od 9:00 do 12:10 hod. a od 13:05 do 13:55 hod., dne 19. 12. 2012 od 9:00 do 10:55 hod., dne 18. 8. 2014 od 9:00 do 12:12 hod. a od 12:45 do 14:12 hod. a od 14:57 do 16:07 hod., dne 6. 4. 2011 od 11:30 do 12:30 hod. a od 13:00 do 13:54 hod. Právní úkon v podobě písemného podání právního zástupce žalobce ze dne 3. 8. 2012 nebyl ve spise nalezen. Dne 14. 6. 2012 se žádné hlavní líčení nekonalo. Žalobce trestní stíhání a zejména pak vazební stíhání špatně nesl, měl obavy o svoji budoucnost, výrazně zhubl, špatně spal, trpěl depresemi. Ve vazbě se obával i o své zdraví z důvodů narážek ze stran spoluvězňů. Ve vazbě měl nedostatečnou hygienu, neměl po celou dobu vazby kontakt s rodinou. V důsledku vazebního stíhání také došlo ke

zrušení svatby, která byla naplánovaná s jeho nynější manželkou, svědkyní Š. D. Po propuštění z vazby, pokud jde o jeho profesní život, kdy byl spolujednatel xxx salonu xxx, došlo k výraznému odlivu jeho klientů. V osobních vztazích pak měl problémy s manželkou, docházelo k častým hádkám, přestal docházet do společnosti, této se spíše vyhýbal. Rovněž ze strany okolí zaznamenal negativní poznámky a narážky a stranění se jeho osobě. I jeho nejbližší rodina byla předmětem negativního vnímání okolím. V rozhodné době pak jeho otec začal mít značné zdravotní problémy. Jeho trestní kauza byla výrazným způsobem medializována, zejména v létě roku 2011. Trestní řízení trvalo celkem 3 roky a 8 měsíců. V řízení se nevyskytly průtahy, věc byla po skutkové stránce náročného charakteru, byla řešena na dvou stupních soudní soustavy, a to opakovaně – 2x soud prvního stupně, 1x odvolací soud, pokud šlo o věc samu. Po procesní stránce byla ve věci řešena otázka věcné příslušnosti soudu. Žalobce se na délce řízení žádným způsobem nepodílel.

Na podkladě těchto skutkových zjištění soud prvního stupně uzavřel, cituje ustanovení § 1, § 5 písm. a), b), § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 13 odst. 1, § 31 odst. 1, 2 a 3, § 26 a § 31a odst. 1, 2 a 3 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), v účinném znění (dále i jen „OdpŠk“), že rozsudek zprošťující obžaloby podle § 226 písm. a) trestního řádu ruší účinky zahájeného trestního stíhání a činí rozhodnutí, jímž bylo trestní stíhání ve smyslu odškodňovacího zákona (pouze pro jeho účely) „nezákonným“, čímž zakládá nejen nárok na náhradu škody, ale i odškodnění nemajetkové újmy ve smyslu § 1, 2 a násl. OdpŠk. Odpovědnostní tituly představované nezákonným či „nedůvodným“ trestním stíháním ve smyslu § 8 odst. 1, § 7 odst. 1 a § 9 odst. 1 OdpŠk jsou tedy ve věci nepochybně dány. Žalobce proto má nárok na náhradu škody a nemajetkové újmy, která mu v souvislosti s trestním stíháním vznikla.

Soud prvního stupně uvedl, že žalobce má nárok na úhradu těch nákladů právního zastoupení, jako součást nákladů řízení, které byly vykonány právním zástupcem žalobce po vydání usnesení o zahájení trestního stíhání (§ 7 odst. 1, § 8 a § 31 odst. 3 OdpŠk a vyhláška č. 177/1996 Sb.), a které byly účelně vynaložené. Žalovaná poskytla žalobci na náhradě nákladů vynaložených na obhajobu částku 230 472 Kč, soud prvního stupně přiznal žalobci dalších 17 350 Kč.

K nároku na odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné omezení osobní svobody vazbou soud prvního stupně uvedl, že při stanovení formy a výše odškodnění z již ustálené judikatury Nejvyššího soudu (zejména rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 2357/2010 ze dne 11. 1. 2012 či sp. zn. 30 Cdo 914/2011 ze dne 31. 5. 2012), jež formuje zásadní závěr, že při úvaze o formě a výši odškodnění v případě nezákonného omezení osobní svobody je třeba přihlídnout ke třem základním kritériím, kterými zpravidla jsou: 1) povaha trestní věci, 2) celková délka omezení osobní svobody a 3) následky v osobní sféře poškozené osoby. Žalobce byl v trestní věci ohrožen vysokým trestem odnětí svobody (až 12 let - po překvalifikování), kdy mu s ohledem na povahu trestného činu hrozil nepodmíněný trest. Žalobce ve výkonu vazby trpěl velkým stresem, o čemž svědčí výrazný váhový úbytek. Podmínky výkonu vazby byly zhoršené, to znamená jedenkrát týdně teplá sprcha, záchod na cele, žalobce však sprchu využíval minimálně, neboť měl obavy z ostatních spoluvězňů právě s ohledem na trestný čin, který mu byl kladen za vinu. Žalobce se po dobu výkonu vazby nemohl věnovat své profesi a vést xxx salon, v němž je spolujednatel, též došlo ke zmaření plánované svatby. Po dobu vazebního stíhání neměl žalobce žádný kontakt se svojí rodinou a nejbližšími, neboť mu nebyly povoleny návštěvy, a po celou dobu vazby byl proto v naprosté

izolaci. Na druhou stranu však vazební stíhání trvalo „poměrně krátkou dobu“, tedy 1 měsíc a 14 dní. Nebylo prokázáno, že by v době vzetí žalobce do vazby bylo jeho trestní stíhání a výkon vazby medializován, k medializaci celé věci došlo až výrazně později. Soud prvního stupně proto shrnul, že přiměřenou náhradou za den trvání vazby je částka ve výši 1 000 Kč. Žalovaná poskytla žalobci na náhradě nemajetkové újmy v důsledku výkonu vazby částku 28 500 Kč (tj. 750 Kč za 1 den), soud prvního stupně přiznal žalobci dalších 9 500 Kč.

Co se týká zadostiučinění za nemajetkovou újmu za nezákonně vedené trestní stíhání, uvedl soud prvního stupně, že žalobce byl stíhán pro podezření ze spáchání trestného činu znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), c) trestního zákoníku spáchaného ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku, za který bylo možné, v případě vydání odsuzujícího rozsudku, uložit trest odnětí svobody v trvání až 12 let, což je trestní sazba značná, která může vyvolat (a vyvolává) nejistotu, úzkost a obavu z výsledku trestního stíhání. Rovněž povaha trestné činnosti (trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti), pro kterou byl žalobce stíhán, zpravidla působí větší společenské odsouzení stíhaného, zvláště jestliže měla být trestnou činností způsobena těžká újma na zdraví. Tyto okolnosti obecně svědčí pro přiznání zadostiučinění v penězích (k čemuž ostatně dospěla i žalovaná, která žalobci poskytla plnění ve výši 88 000 Kč). Žalobci hrozil vysoký trest, což výrazně zvýšilo intenzitu, s jakou trestní stíhání negativně po celou dobu jeho vedení vnímal. Bylo prokázáno, že žalobce trestní stíhání velmi špatně snášel, trpěl stresem, obavami o budoucnost, pocitem strachu, špatně spal. V důsledku toho musel vyhledat i psychologickou pomoc, a to nejen pro svoji osobu. Utrpěl jeho rodinný život, žalobce se uzavíral do sebe, přestal mít zájem o společenská setkání a večírky, byl atakován narážkami. Dehonestaci byla vystavena i nejbližší rodina žalobce. Žalobce, potažmo Salon xxx, začal pociťovat odliv klientů, a to právě v souvislosti s trestním stíháním žalobce. Trestní stíhání žalobce bylo též výrazným způsobem medializováno. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že trestním stíháním došlo k výraznému zásahu a dopadu do osobnostních sfér života žalobce, zejména do jeho práva na osobní, rodinný, společenský a pracovní život, za silné medializace jeho kauzy, a proto zadostiučinění navýšil o 72 000 Kč.

Pokud jde o nárok na náhradu nemajetkové újmy v důsledku nepřiměřené délky trestního řízení, dospěl soud prvního stupně k závěru, že v řízení nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu v podobě nepřiměřené délky řízení podle § 13 odst. 1 OdpŠk, tedy že odpovědnostní titul není dán. V trestním řízení bylo postupováno plynule, s jednotlivými úkony ve věci samé, bez delších prodlev a průtahů. Přípravné řízení trvalo 10 měsíců, jeho délka byla dána zejména nutností výsledků velkého množství svědků, vypracováním znaleckého posudku z oboru psychiatrie a psychologie, včetně jeho doplnění, znaleckého posudku z oboru sexuologie, dále bylo vyžadováno odborné vyjádření z oboru genetiky a provedena fyzioterapie. Tato doba byla přiměřená a odpovídající. Pokud jde o řízení před soudem, byla délka řízení dána zejména složitostí věci, a to po stránce skutkového zjištění. I v řízení před soudem byly opakovaně prováděny výslechy velkého množství svědků, výslechy poškozené, výslechy obžalovaných a znalců. Byla též řešena otázka věcné příslušnosti, neboť po doplnění znaleckého posudku bylo zřejmé, že poškozené byla v souvislosti s předmětným trestným činem způsobena těžká újma na zdraví, což zakládalo příslušnost krajských soudů. Lhůta k vypracování rozhodnutí byla opakovaně prodloužena, a to z důvodů složitosti věci, o které se vyjádřil i Vrchní soud v Praze ve svém zrušujícím usnesení ze dne 24. 10. 2013. Pokud jde o rozsudek soudu prvního stupně, který byl odvolacím soudem zrušen, bylo to z důvodu, jak sám konstatoval odvolací soud, že soudem prvního stupně sice bylo provedeno důkladné dokazování, avšak v rámci řízení bylo nutné odstranit ještě další rozpory ve výpovědích zúčastněných. Ke zrušení rozhodnutí proto nedošlo z důvodu např.

nepřezkoumatelnosti rozhodnutí či procesních vad nebo z důvodu, že by nalézací soud nerespektoval závazný právní názor soudu vyššího stupně nebo postupoval v rozporu s ustálenou judikaturou. Jelikož věc rozhodoval soud prvního stupně 2x a odvolací soud 1x, pokud šlo o věc samu, a Vrchní soud 1x, pokud šlo o rozhodnutí stran věcné příslušnosti, částečně tato skutečnost prodloužila délku řízení.

Soud prvního stupně zároveň přiznal žalobci úrok z prodlení dle § 513, § 1968, § 1970 ve spojení s § 14 odst. 1 a § 15 odst. 1, 2 OdpŠk, a vzhledem k tomu, že neměl informaci o tom, kdy žalovanou uznaná částka ve výši 346 972 Kč v rámci mimosoudního projednání nároku byla žalobci zaplacená, vycházel ze skutečnosti, že stanovisko žalované bylo vydáno dne 7. 12. 2015. K tomuto soud prvního stupně připočetl lhůtu jednoho měsíce na vyplacení této částky, neboť vyšel z toho, že lhůta jednoho měsíce je dobou pro plnění přiměřenou. Úrok z prodlení proto žalobci přiznal za dobu od 10. 10. 2015 do 7. 1. 2016.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud prvního stupně s poukazem na § 142 odst. 3 a § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř., kdy uvedl, že vzhledem k tomu, že žalobce vzal částečně svou žalobu ohledně nároku na nemajetkovou újmu z titulu nezákonně vedeného trestního řízení zpět, neboť žalovaná tento nárok plnila po podání žaloby a částečně byl žalobce úspěšný, je i částečné vyhovění žalobě v podobě částečně přiznané částky na požadované nemajetkové újmě ve svém důsledku plným úspěchem žalobce ve věci, má tento ve vztahu k žalované právo na náhradu nákladů řízení spojených s těmito nároky. Náklady řízení se skládají z mimosmluvní odměny advokáta ve výši 13 950 Kč podle § 11 odst. 1, písm. a), d), g), odst. 2 písm. f), § 7 a § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb. (4 úkony právní služby po 3 100 Kč – převzetí věci, sepsání žaloby a 2x účast u jednání a 1 úkon právní služby po 1 550 Kč – účast na vyhlášení rozsudku). Dále postupoval podle § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř. a § 142 odst. 2 o. s. ř. (stran nároku na náhradu škody), kdy i v tomto případně vzal žalobce část žaloby zpět v důsledku chování žalované (částečné úhrady nároku) a částečně byl v řízení ještě úspěšný. Žalobce měl úspěch v 77 % a žalovaný v 23 %, žalobce má nárok na 54 % nákladů řízení. Tyto se skládají z mimosmluvní odměny advokáta ve výši 23 377 Kč podle § 7, § 8 a § 11 odst. 1 písm. a), g) a odst. 2 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb. (4 úkony právní služby po 9 900 Kč – převzetí věci, sepsání žaloby a 2x účast na jednání a 1 úkon právní služby po 4 950 Kč – účast na vyhlášení rozsudku). K uvedeným úkonům právní služby pak přináležejí náhrada hotových výdajů ve výši 1 500 Kč podle § 13 odst. 1, 3 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhl. č. 177/1996 Sb. (5 úkonů právní služby po 300 Kč – převzetí věci, sepsání žaloby a 3x účast u jednání).

Žalobce napadl rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích VI. a VII. včasným a přípustným odvoláním z důvodu, že soud prvního stupně nepřihlédl ke všem odvolatelem tvrzeným skutečnostem a důkazům, a že napadený rozsudek spočívá v nesprávném právním posouzení věci. K nároku na náhradu škody v podobě vynaložených nákladů právního zastoupení na obhajobu žalobce uvedl, že mu soud prvního stupně nepřiznal celkem 15 právních porad se svým obhájcem. O poradách konaných dne 11. 5. 2011, 2. 6. 2011, 27. 6. 2011, 19. 7. 2011, 22. 7. 2011, 27. 7. 2011, 11. 8. 2011, 5. 9. 2011, 16. 11. 2011, 23. 2. 2012, 24. 4. 2012 a 13. 6. 2012 soud konstatoval, že nebyly účelné. K poradám, žalovanou označených jako sporné, konaných dne 19. 7. 2012, 24. 7. 2012 a dne 21. 8. 2012, se soud prvního stupně nevyjádřil vůbec, tj. jejich nepřiznání neodůvodnil, což činí předmětný rozsudek nepřezkoumatelným. Pokud soud prvního stupně opětovně zdůrazňuje složitost a časovou náročnost trestní věci, přičemž žalobci neuzná 15 právních porad, o kterých má prokázáno, že se konaly, je odůvodnění rozsudku rozporuplné. Žalobce byl ve věci procesně mimořádně aktivní, od počátku hlavního líčení byl zastoupen dvěma obhájci,

a to Mgr. Petrem Hulánem a JUDr. Renátou Veseckou. Četnost cca 55 porad za dobu 44 měsíců (1,25 porada na měsíc) je dle žalobce ještě mírou přiměřenou a porady tak nelze považovat za neúčelné. Co se týká délky trestního stíhání, 44 měsíců je dle názoru žalobce délkou nepřiměřenou. Není vinou žalobce, že nejdříve státní zástupce a poté soudy určily chybnou věcnou příslušnost. Ve věci tedy vznikl průtah delší 7 měsíců, tj. od doby podání obžaloby ze dne 13. 1. 2012 až do konání prvního hlavního líčení, tj. dne 30. 8. 2012. Mezi vyhlášením rozsudku Městského soudu v Praze a jeho doručením obviněným (5. 2. 2013 - 20. 9. 2013) je průtah téměř 8 měsíců. Co se týče nároku na odškodnění nemajetkové újmy za nezákonné zbavení osobní svobody vazbou, má žalobce za to, že mu měla být přiznána adekvátní satisfakce minimálně ve výši při samé horní hranici Nejvyšším soudem stanoveného zadostiučinění rozmezí 500 Kč až 1 500 Kč za den. Žalobce byl umístěn do vazby mimo své bydliště, do vazební věznice v xxx, když s ohledem na vzdálenost věznice nebyla realizována ani jedna návštěva. Je všeobecně známo, že na obviněné stíhané pro sexuální trestný čin je nahlíženo ze strany spoluvězňů i strážníků jinou optikou, žalobce tak byl vystaven slovním i fyzickým útokům svých spoluvězňů. Žalobce byl vzat do vazby z důvodů tzv. koluzní vazby podle § 67 písm. b) trestního řádu, byl tedy v přísném režimu, kdy mu byla kontrolována korespondence, první dva dny strávil žalobce na tzv. samotce. Soudem prvního stupně přiznané zadostiučinění v celkové výši 160 000 Kč za nezákonně vedené trestní stíhání, považuje žalobce za nepřiměřené k povaze projednávané trestní věci, k délce trestního řízení a k vazebnímu trestnímu stíhání. Soud prvního stupně se rovněž nedostatečně zabýval dopadem omezení osobní svobody do profesního života žalobce, do jeho společenské pověsti a cti. Žalobce spolehlivě prokázal, že mu trestní stíhání zcela intenzivně narušilo přátelské vztahy, jakož i vztahy se spoluobčany a dotklo se jeho zdravotního stavu. Soud prvního stupně nezohlednil, že skutek, z něhož byl obžalován, se nestal. Žalobce navrhl, aby odvolací soud část napadeného rozsudku soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná napadla rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích IV. a VII. včasným a přípustným odvoláním ve smyslu § 205 odst. 2 písm. e), g) o. s. ř. Žalovaná uvedla, že je i nadále přesvědčena, že žalobci již bylo poskytnuto přiměřené zadostiučinění v penězích za nemajetkovou újmu z titulu vedeného trestního stíhání, neboť v rámci předběžného projednání nároku mu zaplatila 88 000 Kč, přičemž výše náhrady byla stanovena částkou 2 000 Kč za jeden měsíc trestního stíhání. Současně se žalovaná žalobci za nezákonné rozhodnutí i omluvila. Žalovaná se domnívá, že žalobce neprokázal takovou intenzitu zásahu do profesního, společenského a osobního života, která by odůvodňovala přiznané zadostiučinění ve výši 160 000 Kč. V případě profesního života žalobce i jeho společník O. B. sice uvedli, že došlo k odlivu klientů z xxx salónu, přestaly docházet některé celebrity, nastal útlum salónu a nebyla uzavřena smlouva s firmou xxx, avšak ani jednu skutečnost neprokázal jakýmkoliv důkazem. Žalobce sice navrhoval důkaz „Prohlášením společnosti xxx, ale v soudním spisu se uvedená listina nenachází. Z výpovědi žalobce lze nabýt dojmu, že klientelu xxx salónu tvořily pouze celebrity, což ale popírá svědek O. B., který uvedl, že „náš salón xxx i celebrity“. V případě osobního života žalovaná zastává s odkazem na svědeckou výpověď žalobce a jeho manželky Š. D. názor, že trestní stíhání nemohlo mít tak závažný dopad do této sféry, když v červenci 2011, krátce po propuštění z vazby a v podstatě na začátku trestního řízení, uzavřel žalobce manželství s Š. D., přičemž jak žalobce vypověděl, jednalo se o „krátkou známost“. Žalovaná poukazuje na to, že výpovědi žalobce a svědkyně Š. D. si v zásadních věcech protirečí, a to zejména ohledně vzájemné důvěry a intimního života, což lze považovat z hlediska partnerského soužití za nejpodstatnější. Žalobce ve své výpovědi uvedl, že partnerka o něj ztrácela zájem, musel o ni znovu usilovat a byla mezi nimi velká nedůvěra, která v podstatě přetrvává až dodnes. Rovněž

vypověděl, že v intimní oblasti neměl s partnerkou cca rok a půl intimní vztah. Naopak svědkyně Š. D. uvedla, že vzájemnou důvěru nikdy neztratila, ohledně intimního života vypověděla, že se žalobcem v té době ani moc sexuálně nežili a vztah byl ochladlý. Podle žalované však tato tvrzení jsou v naprostém rozporu s objektivně prokázanými skutečnostmi, které lze obecně považovat za závažná životní rozhodnutí, a která v době trestního stíhání žalobce se svědkyní učinili: xxx - svatba, xxx narození prvního potomka a xxx narození druhého potomka. Žalovaná dále uvedla, že lze odškodňovat pouze újmu způsobenou žalobci, nikoliv újmu, která trestním stíháním mohla vzniknout dalším osobám (otci žalobce) a ani se neodškodňují strasti, jež mohl žalobce pociťovat z důvodu nepříznivého zdravotního stavu svého otce, zvláště nebyla-li prokázána příčinná souvislost mezi zdravotními obtížemi otce a trestním stíháním žalobce. Totéž lze uvést i k dehonestaci, které měla být vystavena rodina žalobce. V souvislosti s medializací trestního stíhání a trestního řízení žalobce poukázala žalovaná na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu, ze které vyplývá, že k tíži státu lze přičíst pouze excesivní způsob jednání orgánů činných v trestním řízení, které mohou mít za následek větší úkor později obžaloby zproštěné osoby, není-li však takových vyjádření či postupů ze strany těchto orgánů, a medializace případu je tak prostým důsledkem zásady veřejnosti trestního řízení a obecných veřejných poměrů případu, nelze přičítat státu k tíži, že princip presumpce nevinny byl narušen sdělovacími prostředky, či dokonce že jimi byl narušen ve značné míře. Zde totiž dochází k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a skutečností, která újmu zakládá či zvyšuje. Z tohoto důvodu je dle žalované i nepřiléhavý odkaz žalobce na novinové články v rámci komparace, neboť ve všech případech se poškozené osoby zcela správně domáhaly satisfakce po konkrétních médiích, nikoliv po žalované. Žalovaná navrhl, aby odvolací soud změnil výrok IV. napadeného rozsudku a žalobu v tomto rozsahu zamítl, případně zrušil a vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je částečně důvodné, odvolání žalované důvodné není.

Odvolací soud po přezkumu napadeného rozsudku konstatuje, že soud prvního stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek důkazů, ze kterých čerpal správná skutková zjištění, zejména o zahájení trestního stíhání žalobce usnesením policejního orgánu ze dne 7. 3. 2011 pro podezření ze spáchání trestného činu znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), c) tr. zák. spáchaného ve spolupachatelství podle § 23 tr. zák., o vzetí žalobce do vazby a jeho propuštění, kdy ve vazbě strávil 38 dní, o zproštění žalobce obžaloby podle § 226 písm. a) tr. řádu rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 22. 8. 2014, o průběhu trestního řízení, o úkonech právní služby vykonané obhájcem žalobce a o následcích trestního stíhání a vazby v osobnostní sféře žalobce.

Soud prvního stupně rovněž nepochybil, když na jím zjištěný skutkový stav věci aplikoval ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., jež v odůvodnění napadeného rozsudku citoval. Jím na podkladě správně určené právní normy provedené posouzení věci sdílí (kromě hodnocení nároku na náhradu nemajetkové újmy za nezákonný výkon vazby, jak bude rozvedeno dále) i odvolací soud a dodává pouze následující:

Žalovaná vznesla v průběhu řízení (při jednání soudu prvního stupně dne 20. 6. 2016) námitku promlčení žalobou uplatněných nároků na náhradu nemajetkové újmy s odůvodněním, že žalobce byl přítomen vyhlášení rozhodnutí ze dne 22. 8. 2014 a od tohoto data mu začala běžet šestiměsíční promlčecí lhůta. Touto námitkou se soud prvního stupně

nezabýval, odvolací soud konstatuje, že námitka promlčení důvodná není. Podle § 32 odst. 3 OdpŠk nárok na náhradu nemajetkové újmy podle tohoto zákona se promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Vznikla-li nemajetková újma nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, neskončí promlčecí doba dříve než za 6 měsíců od skončení řízení, v němž k tomuto nesprávnému úřednímu postupu došlo. Velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu v rozsudku ze dne 20. 6. 2012, sp. zn. 31 Cdo 619/2011 dovodil, že promlčecí doba podle § 32 odst. 3 věty první OdpŠk začne plynout až dnem následujícím po dni právní moci zprošťujícího rozsudku, přestože poškozenému vzniká nemajetková újma již v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání či kdy je nezákonně omezena jeho osobní svoboda, neboť úspěšné uplatnění nároku je podmíněno zastavením trestního stíhání či zproštěním obžaloby.

Vzhledem k tomu, že v posuzovaném případě nabyl zprošťující rozsudek právní moci dne 7. 11. 2014 (neboť lhůta pro jeho vyhotovení byla několikrát prodloužena), šestměsíční promlčecí doba dle § 32 odst. 3 OdpŠk začala běžet dne 8. 11. 2014 a uplynula by dne 7. 5. 2015. Žalobce svůj nárok na náhradu nemajetkové újmy u žalované uplatnil dne 9. 4. 2015, čímž došlo k přerušení běhu promlčecí doby ve smyslu § 35 odst. 1 OdpŠk (předběžné projednání nároku u žalované trvalo od 9. 4. 2015 do 7. 12. 2015, tj. déle než 6 měsíců, běh promlčecí doby může být přerušen nejdéle po dobu 6 měsíců), promlčecí doba by uplynula dne 7. 11. 2015, žaloba u soudu byla podána dne 12. 10. 2015, tedy včas.

Ve vztahu k prvnímu uplatněnému nároku na náhradu nákladů obhajoby dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání žalobce namítající účelnost nákladů za 15 nepřiznaných úkonů právní pomoci (porady s klientem) důvodné není. Ohledně způsobu a rozsahu náhrady škody se odvolací soud ztotožnil se závěry soudu prvního stupně s tím, že ustanovení § 31 OdpŠk zahrnuje do náhrady škody náhradu nákladů řízení, které poškozenému vznikly v řízení, v němž bylo vydáno nezákonné rozhodnutí (odst. 1 tohoto ustanovení), a škoda je v daném případě představována právě náklady na obhajobu, které by žalobce nebyl nucen vynaložit, nebýt nezákonného rozhodnutí spočívajícího ve sdělení obvinění a trestního stíhání.

Odvolací soud poukazuje na to, že náhrada nákladů zastoupení podle zákona č. 82/1998 Sb. není založena na zásadě náhrady skutečné škody, ale na tom, že stát za stanovených podmínek hradí účelně či důvodně vynaložené náklady. Za takové lze z pohledu právní jistoty považovat ty, jež jsou stanoveny procesními předpisy nebo zvláštním právním předpisem o mimosmluvní odměně. Soud prvního stupně proto správně přistoupil k posouzení, zda náklady na obhajobu spočívající v odměně obhájce za jednotlivé porady s klientem byly žalobcem vynaloženy účelně (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. 30 Cdo 997/2014).

Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně považuje za neúčelné náklady na obhajobu vynaložené žalobcem v souvislosti s 12 poradami s klientem ve dnech 11. 5. 2011, 2. 6. 2011, 27. 6. 2011, 19. 7. 2011, 22. 7. 2011, 27. 7. 2011, 11. 8. 2011, 5. 9. 2011, 16. 11. 2011, 23. 2. 2012, 24. 4. 2012 a 13. 6. 2012. Za neúčelné náklady na obhajobu považuje odvolací soud též náklady vynaložené žalobcem v souvislosti se 3 poradami s klientem ve dnech 19. 7. 2012, 24. 7. 2012 a 21. 8. 2012. Pokud se k těmto úkonům právní služby soud prvního stupně nevyjádřil, nečiní to jeho rozsudek v této části nepřezkoumatelným, jak se domnívá žalobce. Měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí

odvolací důvody. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011). Tak je tomu i v posuzovaném případě, když absence zhodnocení účelnosti nákladů na obhajobu za uvedené 3 porady s klientem soudem prvního stupně žalobci nebránilo proti napadenému rozsudku relevantně brojit.

Soud prvního stupně přílehavě citoval judikaturu Ústavního soudu, dle které u dalších porad s klientem přesahujících jednu hodinu (§ 11 odst. 1 písm. c/ advokátního tarifu) je vždy nutno přihlížet k tomu, zda celkový počet, frekvence a časová posloupnost v návaznosti na hlavní líčení ve věci jednotlivých porad s klientem odpovídá rozsahu a složitosti projednávané věci. Žalobce ve svém odvolání uvádí, že byl ve věci procesně mimořádně aktivní, což si vyžadovalo svůj postup neustále s obhájci konzultovat. Žalobce však již netvrdí, v čem konkrétně jeho procesní aktivita, která by vedla ke zrušení nezákonného rozhodnutí, spočívala. Jak správně poznamenává žalovaná, veškeré další porady s klientem se konaly na výslovnou žádost žalobce (jak vyplývá z předložených zápisů z právních porad), neboť ani jeden ze dvou obhájců žalobce porady za účelem jeho obhajoby nevyžadoval. Pro účelnost porad s klientem neschází ani tvrzení žalobce o tom, že kontakt s jeho obhájcem byl pro něj značně důležitý, neboť mu přidával ztracenou jistotu. Odvolací soud (shodně se soudem prvního stupně) proto neshledal náklady na obhajobu vynaložené žalobcem v souvislosti s výše uvedenými 15 poradami s klientem za účelné, když ani žalobce jejich časovou posloupnost v návaznosti na jednotlivé úkony orgánů činných v trestním řízení netvrdil, a ani z obsahu spisu tato souvislost nevyplývá. Přiznané náklady na obhajobu vynaložené žalobcem na 40 dalších porad (tj. cca 10 porad za každý rok trestního řízení) odpovídají dle odvolacího soudu rozsahu a složitosti projednávané věci.

Odůvodnění napadeného rozsudku soudem prvního stupně týkající se nároku žalobce na náhradu škody spočívající v nákladech na obhajobu je správné, pokud soud prvního stupně uvedl, že žalobci náleží ještě částka 17 350 Kč (13 000 Kč a 4 350 Kč). Ve vyhovujícím výroku II. rozsudku je však žalobci přiznána pouze částka 13 000 Kč, proto odvolací soud částečně změnil napadený zamítavý výrok VI. rozsudku a přiznal žalobci i uvedenou částku 4 350 Kč, jak je uvedeno dále.

Odvolací soud dále přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně i ohledně druhého uplatněného nároku žalobce, tedy ohledně nároku na zaplacení 150 000 Kč, požadovaného jako náhradu nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce trestního řízení. V této části shledal odvoláním napadený zamítavý výrok VI. rozsudku soudu prvního stupně věcně správným, když se ztotožňuje s přesvědčivým závěrem soudu prvního stupně o tom, že v předmětném trestním řízení k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk nedošlo. Soud prvního stupně postupoval při zjišťování, zda k nesprávnému úřednímu postupu došlo, zcela v souladu s již ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, zejména se stanoviskem občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, Cpjn 206/2010, uveřejněném pod číslem 58/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, popř. dále jen R 58/2011 (nebo i jen „Stanovisko“), když nejprve správně vymezil rozhodnou dobu řízení (od 7. 3. 2011 do 7. 11. 2014) a správně vyhodnotil jednotlivá kritéria uvedená v § 31a odst. 3 písm. b) až d) OdpŠk. Odvolací soud se s jeho závěry jako správnými ztotožňuje a v podrobnostech na ně pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje. Odvolací námitky žalobce (údajný sedmiměsíční průtah po podání obžaloby nebo osmiměsíční průtah od vyhlášení rozsudku do jeho vypravení

k doručení) nepřináší nic nového, soud prvního stupně se s nimi již podrobně (a správně) vypořádal v odůvodnění svého rozsudku. Odvolací soud pouze pro úplnost doplňuje, že pokud soud prvního stupně nehodnotil kritérium uvedené v § 31a odst. 3 písm. e) OdpŠk (význam předmětu řízení pro poškozeného), učinil tak zcela správně s ohledem na to, že toto kritérium již bylo zohledněno při posuzování nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy z titulu nezákonného rozhodnutí; v opačném případě by docházelo ke dvojímu odškodnění téhož (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011).

Dále odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně ohledně třetího uplatněného nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy spočívající ve výkonu vazby. Odvolací soud uvádí, že v posuzovaném případě byl žalobce zproštěn obžaloby, čímž mu vznikl nárok na náhradu nemajetkové újmy z titulu výkonu vazby dle § 9 odst. 1 a § 31a odst. 1, 2 OdpŠk, neboť judikatura dospěla k závěru, že ukáže-li se samotné trestní stíhání jako nedůvodné, platí tento závěr pro všechny úkony a instituty, které se k trestnímu stíhání vázaly, včetně výkonu vazby (k tomu srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08), aniž by muselo být rozhodnutí o vzetí do vazby zrušeno nebo změněno pro nezákonnost ve smyslu § 8 odst. 1 OdpŠk. Ke stejnému závěru dospěl i soud prvního stupně, který se zabýval výší odškodnění (presumovaného vzniku) nemajetkové újmy v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu (k tomu srov. již soudem prvního stupně citovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 30 Cdo 914/2011). Soud prvního stupně vycházel správně z judikurního závěru, že adekvátním odškodněním je částka v rozmezí 500 Kč až 1 500 Kč za jeden den trvání vazby, v jejímž (orientačním) rámci soud promítne tři základní kritéria, kterými zpravidla jsou: povaha trestní věci, celková délka omezení osobní svobody a následky v osobní sféře poškozené osoby.

Soud prvního stupně správně poukázal na to, že žalobce byl v trestním řízení ohrožen vysokým trestem odnětí svobody (až 12 let po překvalifikování), a že mu hrozil trest nepodmíněný. Dále uvedl, že žalobce měl s ohledem na trestnou činnost, pro kterou byl stíhán, důvodné obavy z ostatních spoluvězňů. Poukázal též na zhoršené hygienické podmínky a na izolaci žalobce, neboť mu nebyly povoleny návštěvy rodiny či přátel, jakož i na velký stres spojený s výrazným úbytkem váhy. Po dobu omezení osobní svobody se žalobce nemohl věnovat výkonu svého povolání. Odvolací soud se s těmito závěry soudu prvního stupně ztotožňuje, když sám dospěl k závěru, že zejména s ohledem na povahu trestné činnosti, jakož i na vazební důvod (koluzní vazba) a výkon vazby v delší vzdálenosti od svého bydliště a tím i ztížený kontakt s rodinou a přáteli, je přiměřeným odškodněním za nezákonnou vazbu částka 1 500 Kč za den jejího trvání, tj. 57 000 Kč (38 dní x 1 500 Kč). Žalovaná již žalobci uhradila odškodnění ve výši 28 500 Kč, soud prvního stupně přiznal žalobci výrokem III. rozsudku dalších 9 500 Kč, proto odvolací soud částečně změnil napadený zamítavý výrok VI. rozsudku a přiznal žalobci navíc částku 19 000 Kč, jak je uvedeno dále.

Nakonec odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně i ohledně čtvrtého uplatněného nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy, která mu vznikla v důsledku nezákonného trestního stíhání. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně uvádí, že usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu je nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8 odst. 1 OdpŠk v případě, kdy trestní stíhání neskončí pravomocným odsouzením (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001). V daném případě trestní stíhání žalobce neskončilo pravomocným

odsouzením, čímž mu vznikl nárok na náhradu nemajetkové újmy z titulu vydání nezákonného rozhodnutí dle § 7 odst. 1 a § 31a odst. 1, 2 OdpŠk.

Soud prvního stupně správně uvedl, že vznik nemajetkové újmy z titulu vydání nezákonného rozhodnutí se na straně poškozeného nepresumuje. K tomu odvolací soud dodává, že v řízení je proto na žalobci, aby spolu s odpovědnostním titulem tvrdil a prokazoval i existenci skutečností, které lze právně kvalifikovat jako porušení konkrétního práva žalobce, a vznik nemajetkové újmy vzniklé v příčinné souvislosti s danými skutečnostmi. Teprve dojde-li soud po provedeném dokazování k závěru, že odpovědnostním titulem byla porušena konkrétní práva žalobce a že v důsledku toho vznikla žalobci nemajetková újma, může se zabývat otázkami formy a případné výše zadostiučinění podle § 31a odst. 1 a 2 OdpŠk (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, uveřejněný pod číslem 67/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Odvolací soud dále poukazuje na již ustálenou judikaturu (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněný pod číslem 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), dle které soudy při stanovení formy či výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, vychází především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání, a především z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.

Soud prvního stupně správně vycházel z výše uvedených judikturních závěrů, když hodnotil povahu trestní věci (trestný čin znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), c) trestního zákoníku, spáchaný ve spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku, větší společenské odsouzení stíhaného, hrozba vysokého a nepodmíněného trestu odnětí svobody), délku trestního stíhání (3 roky a 8 měsíců, kdy po tuto poměrně dlouhou dobu trestní stíhání intenzivně a negativně vnímal) a dopady trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce (vyhledání psychologické pomoci, uzavírání se do sebe, dehonestace ve společnosti, konflikty s přítelkyní, odliv klientů z xxx salónu, nenavázání plánované spolupráce s obchodním partnerem), přičemž přihlédl i k medializaci trestního stíhání žalobce.

Zejména je správný závěr soudu prvního stupně o tom, že svědeckou výpovědí O. B. (ale i Š. D.) bylo podpořeno tvrzení žalobce o odlivu klientů z xxx a xxx salónu xxx, jehož je spolumajitelem, ačkoliv jak namítala žalovaná, žádné jiné důkazy k prokázání tohoto tvrzení žalobcem předloženy nebyly. Odvolací soud má však za to, že není třeba dokazovat skutečnost, že na dobré jméno (jakéhokoliv) xxx a xxx salónu má významný vliv jeho klientela, která je jistě citlivá na pověst jeho majitele. Pokud bylo trestní stíhání žalobce značně medializováno a jednalo se o zvláště odsouzeníhodný trestný čin spáchaný na ženě, lze si jistě představit odliv klientely, která je v převážné většině tvořena právě ženami. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně proto uzavírá, že žalobce byl v profesní i společenské (opovržení a slovní narážky na žalobce z důvodu trestního stíhání) oblasti poškozen značně.

Jiné výrazné zásahy do osobnostní sféry života však soud na rozdíl od soudu prvního stupně neshledal. Je třeba přisvědčit žalované, která ve svém odvolání poukazuje na to, že i přes probíhající trestní stíhání uzavřel žalobce manželství se svou tehdejší partnerkou Š., a to v xxx, v xxx se jim narodilo první dítě, v xxx dítě druhé. Svědkyně Š. D. vypověděla, že důvěru v žalobce v průběhu trestního stíhání neztratila, nedomnívala se, že by trestný čin spáchal, psychicky ho držela. Žalobce navíc sám při své výpovědi uvedl, že před tím žil

zhýralým životem, po propuštění z vazby změnil životní styl, přešel na bezlepkovou a vegetariánskou dietu a začal hodně žít rodinný život. K citelným zásahům do jeho rodinného života tedy nedošlo. Je též třeba přisvědčit žalované, že lze odškodňovat pouze újmu způsobenou trestním stíháním žalobci, nikoliv případnou újmu osob blízkých.

Odvolací soud tak v této části shledal odvoláním napadený zamítavý výrok VI. rozsudku soudu prvního stupně správným, když má shodně se soudem prvního stupně za to, že přiměřeným zadostiučiněním za nemajetkovou újmu, která žalobci vznikla zejména ve společenské a pracovní sféře jeho života, je částka 160 000 Kč (ve výši 88 000 Kč již žalovanou zaplacenou a ve výši 72 000 Kč žalobci navíc přiznanou napadeným rozsudkem). Tato částka nijak nevybočuje z přiznávaného odškodnění v obdobných případech, jak též správně uvedl i soud prvního stupně srovnáním s nejvíce obdobnou věcí (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014), když ani odvolací soud takový případ, který by se v podstatných znacích více shodoval s projednávanou věcí, neshledal, jak je uvedeno dále.

Zadostiučiněním za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, kdy byl poškozený stíhán pro podezření ze spáchání trestného činu znásilnění podle § 241 odst. 1, 2 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon ve znění účinném do 31. 12. 2009, při hrozbě trestu odnětí svobody v trvání až 10 let, se zabýval Městský soud v Praze v řízení vedeném pod sp. zn. 28 Co 536/2011, kdy dospěl k závěru, že dostačující formou zadostiučinění je konstatování porušení práva. V uvedeném případě však trestní řízení trvalo jen 11 měsíců, tedy podstatně kratší dobu než v případě žalobce, poškozený nebyl stíhán vazebně. Trestní stíhání ve srovnávaném případě nemělo (na rozdíl od posuzované věci) významné dopady do osobnostní sféry života poškozeného (nedošlo k narušení profesní, rodinné či jiné sféry jeho života), když soudy dospěly k závěru, že sice ovlivnilo vztah poškozeného k ženám, avšak nebylo prokázáno, že by se nějak podepsalo na jeho studijních výsledcích. Dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013.

V řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 28 Co 462/2012 byl opět přijat závěr, že dostačující formou zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním poškozeného pro trestný čin znásilnění je konstatování porušení práva. Trestní stíhání trvalo 2 roky a 2 měsíce. Dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2016, sp. zn. 30 Cdo 1065/2016. Intenzitu zásahů do osobnostní sféry poškozeného nelze z rozhodnutí dovolacího soudu vyčíst. Nejvyšší soud však poukázal na to, že „odvolací soud především vedle znaků shody obou případů ve zde posuzovaném zjevně akcentuje dovolatelův podíl na skutku, jenž založil trestní stíhání (jeho přítomnost, požívání alkoholu a sexuální aktivita na místě, kde mělo ke znásilnění dojít). Takové jeho posouzení odpovídá i závěrům dosaženým v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2016, sp. zn. 30 Cdo 3094/2014.“.

Z výše uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku IV. jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil (výrok I.).

V zamítavém výroku VI. pak odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci dalších 23 350 Kč (4 350 Kč + 19 000 Kč) s 8,05 % úrokem z prodlení ročně z této částky od 10. 10. 2015 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci rozsudku, ohledně částky 5 119 376 Kč s příslušenstvím jej jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil (výrok II.).

Ve výroku I. ohledně částečného zastavení řízení co do částky 346 972 Kč, ve vyhovujícím výroku II. ohledně částky 13 000 Kč s příslušenstvím, ve vyhovujícím výroku III. ohledně částky 9 500 Kč s příslušenstvím a ve vyhovujícím výroku V. ohledně příslušenství nebyl rozsudek soudu prvního stupně odvoláním napaden a zůstal tak nedotčen (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).

O nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.) rozhodl odvolací soud ve výroku III. podle zásady úspěchu ve věci (§ 224 odst. 1, § 142 odst. 2, 3 a § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř.). V souzeném případě byl žalobce úspěšný v rozsahu 74 %, tj. zcela v nároku na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné rozhodnutí o zahájení trestního stíhání v tarifní hodnotě 50 000 Kč, neboť žalovaná se žalobci omluvila a zadostiučinění ve výši 88 000 mu zaplatila až po podání žaloby a po uplynutí šestiměsíční lhůty dle § 15 odst. 2 OdpŠk [neboť výsledek řízení projevující se tím, že poškozený dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch, byť poškozenému nebylo přiznáno jím požadované plnění v celé jeho výši (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 40/2014)], ze stejného důvodu zcela v nároku na náhradu nemajetkové újmy za nezákonný výkon vazby v tarifní hodnotě 50 000 Kč a v části nároku na náhradu škody spočívající v nákladech vynaložených na obhajobu v trestním řízení ve výši 247 822 Kč. Neúspěšný byl žalobce v rozsahu 26 %, tj. v části nároku na náhradu škody ve výši 72 376 Kč spočívající v nákladech vynaložených na obhajobu v trestním řízení a v nároku na náhradu nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce trestního řízení v tarifní hodnotě 50.000,- Kč. Žalobce tak byl převážně úspěšný v 48 %, a v tomto rozsahu je žalovaná povinna nahradit mu náklady řízení.

Žalobci vznikly náklady právního zastoupení ve výši 100 090 Kč, které sestávají z 9 úkonů právní služby po 10 220 Kč a z jednoho úkonu právní služby po 5 110 Kč, tj. z tarifní hodnoty 470 198 Kč po sečtení tarifních hodnot čtyř spojených věcí ve smyslu § 6 odst. 1, § 7, § 8 odst. 1, § 9 odst. 4 písm. a) a § 12 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále i jen „AT“), za přípravu a převzetí zastoupení, podání žaloby soudu, částečné zpětvzetí žaloby ze dne 10. 5. 2016, písemné podání k výzvě soudu dne 25. 5. 2016, účast na jednání před soudem dne 20. 6. 2016, dne 10. 8. 2016 od 13:45 do 16:27 hod., účast na vyhlášení rozsudku dne 18. 8. 2016, odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně a účast na jednání před odvolacím soudem dne 15. 6. 2017 ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a), d), g), k), odst. 2 písm. f) AT a 10 režijních paušálů po 300 Kč podle § 13 odst. 1, 3 AT.

Odvolací soud uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 48 043,20 Kč (tj. 48 %) k rukám jeho právního zástupce dle § 211 a § 149 odst. 1 o. s. ř. O lhůtě k plnění bylo rozhodnuto podle § 211 a § 160 odst. 1 část věty za středníkem o. s. ř.; takto prodloužená pariční lhůta odpovídá podmínkám čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná při výplatě peněžních plnění řídí, přičemž odvolacímu soudu současně nejsou známy okolnosti, pro něž by bylo důvodné se domnívat, že stanovení delší lhůty k plnění oproti třídní lhůtě zákonné může způsobit žalobci jakoukoliv újmu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. - jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Praha 15. června 2017

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Rejentová